

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАН“

виносить: в Австрії:

на цілий рік	24 К
на пів року	12 К
на чверть року	6 К
на місяць	2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною ви-
силкою 7 доларів або 14 рублів;
з висилкою двічі в тижні 6 до-
ларів або 12 рублів; з висилкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодиноке число по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Кonto пошт. щадниці ч. 98.704.

Вислід виборів до Німецького парламенту, а яка
з сего для Русинів попул?

(X) Вибори до німецького парламенту що-
го переведені, про котрі ми вже дівчи пи-
сали, дають стілько поучних поучень також
для вас Русинів, що годить ся ще раз до сей
справи повернути. Все змагання вільнодумних
і крайніх живел в Німеччині було вимірене
на розвиток т.зв. чорно-синього блоку (цен-
тра і консерватистів), однак скінчило ся тим,
що сей блок удержав ся майже в тій самій
числовій силі, а тимчасом вільнодумці потер-
пили цілковите пораження. Ще в останніх хвилях
залишили ся до соціалдемократів, але сї за-
горнули переважну частину їх мандатів. Вільнодумці
довели отже своєм поступованням до то-
го, що в німецькому парламенті найсильнішим
виявилось сторонництво соціалдемократів з усіх
парламентів взагалі. Се отже сторонництво,
котре стоїть на ворожім становищі супроти
Церкви, державі і народності, торжествує в
такій хвилі, коли розходить ся о найвисіні
добра народні, державні і духовні. Німецький
парламент буде отже мати величі трудну за-
дачу в поважнім положенні світовим, поколі-
схоче сумілінно сповнити свої обв'язки су-
проти держави. Точка тижесті в нім пересу-
вала ся очевидно на лівіцю, але вільнодумці
не зможуть обезпечити правителству пар-
ламентарної більшості, а сили правицеї і лі-
віці менше більше рівноважать ся.

Поражені вільнодумці викликали таке
враження і вплив, що німецькі народні демокра-
ти починають протвережувати сї і вже відвер-
тають ся від вільнодумців. А сї поражені
вільнодумці в таке знамені, що цікаво єму
близше приглянути ся і в тих прояв висні-
ти також пошуку для нас Русинів. Оден з по-
ражених при выборах вільнодумців вказав на
оден берлінський дневник і на політичну зда-
чілість широких верств горожанських як го-
ловні причини такого лихого висліду виборів.

Богдан Лепкий.

Маркіян Шашкевич в школах.

(Дальше).

Дух часу доводив до сего, що духовна
молодіжь шукала заспокоєння своїх молодечих
поривів в тайних кружках, в котрих читано
революційні книжки та брошури і вживано до
знищення Німців, а відбудовання Польщі. Не
бракло, розуміє, ся і таких, що враджували
своїх товаришів і доносили на них урядови.
З того описія вивязали ся процеси і зогато
нашої молодежі відпокутували свої вільнодумні
змагання в тюрмах Шпльбергу і Кифштейну, не
маючи навіть той нагороди, яку
мають народні герої, ті, що жертвують прінесуть
для рідної справи і за те славить їх рідний
народ.

Шашкевич увійшов до семінарії з гото-
вим поглядом на справу: Я не Поляк і нема
мені потреби приставати до польських рево-
люційних кружків. А що був він, мимо пере-
бутих зліднів, чоловіком діяльним, отже ще
заки прибув поновно до семінарії, згуртовав
власний кружок, якого ідею було, розвивати
рідний український язык і ширити народну
свідомість між галицькими Українцями, або
як они себе тоді називали — Русинами.

При помочи кількох товаришів уложив

РУСЛАН

християнсько-сусільний дневник.

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милості і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім
п'єдль і руских съятів о 5 год.
по полуночи. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельницкого ч. 15, II.
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в паса-
жі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на
попередні засторогу.

Рекламації лише неопечатані
в вільні від п'єдль. — Оповісті
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надіслан-
нім“ 40 сот. Подяки і привагні
допесеня по 30 сот. від стрічки

Однак по думці міродатних політиків винен
мену не тілько сей оден дневник, бо десять
інших подібних часописів в Німеччині зма-
гає до такої самої цілі. Сі часописи видававі
спосібними, незвичайно пильними і рухливими
дневниками, стоять під впливом межи-
народного капіталу і в справедливими чужини-
цями для всого, що німецьке.

Як вебудь німецька сусільність спершу
не згоджувала ся з духом і поглядами сих
часописів, однак перегодом привикала до се-
го і переймала ся тими поглядами, тим на-
строєм і почала вважати і признавати сущою
правдою все те, що там було написане. Ні-
мецькі вільнодумці снершу були противниками
сих часописів, однак перегодом радо послу-
гувалися ся помічю сих дневників, поки не
стали зовсім їх прислужниками. В тих часопи-
сах глузуваво з усікого патріотичного по-
чування висмівано всік почування релігійне,
оклеветувано і обсмівано кожного противни-
ка, а в перекручуваню і накручуваню подій,
в брехливості, в простаковатості були сї ча-
сописи недосліжні.

Такими то способами деморалізовано
сусільність, систематично приглушувано в
цій почуті і зрозуміні добра і правди, а все
в окликами вільнодумства і поступу, з окликами
вібі ти спровадивши до спровади.

Під пропором вільнодумства нищено се-
вільнодумство сторонництво і доведено єго до
 самого краю занепаду.

А коли давніші народні демократи ні-
мецькі встали з могил і глянули на теперішніх
народник демократів, що стали невільниками
і прислужниками заживого радикального
дневників, в друге умерли би. Нинішнє
німецьке дневниківство, котрим кермують
заживі анархічні живла, не має вже нічого
спільног з давніми поважними німецькими
народними демократами в роді Фірхона,
Ріхтера і ін., а навіть з такими в політиці
чистими Жидами як давні Ляскер, Бамбер-
гер і т. в., що видали визначних учених і ар-
тистів. Нинішня німецька народна демократія
наповна отрутою безвіра веде діло розстрою

підкопування підвалин християнської і мо-
нархічної держави.

Не можна відказати теперішнім вільно-
думним видавцям і дневникарям німецьким
великого таланту і уміlosti, однак они за-
тратили вже зовсім німецького народного ду-
ха а стади під впливом межинародного капі-
талу космополітами, в котрих нема вже ав-
крайти народної ідеї, народного почування, так
що можна їх безпечно сьогодня посадити чи
у Франції, чи в Англії або на іншім чу-
жім полі.

Нічого отже дивного, що они вже не мо-
жуть дати німецькому народові сеї умової і
моральнії сили, бо они не в костю із кости
сего народа, они не признають ані Бога ані
монарха, ані вітчизни. Они вправді пишуть про
се всяки розумовано, але в них уже нема по-
чуваю і переконання народного. Дневникар-
ством обчисленим на рекляму і сенсацію до-
вело они німецьку сусільність до знищення,
гумористичними ілюстрованими часописами
до деморалізації і розстрою, а те саме в шту-
ці і в театрі, підорвали релігійне життя і ре-
лігійні почування і тим способом намагали ся
захопити в свої руки всю політичну владу.

Німецьке вільнодумство впровадило отже
тим способом сей розстрій посеред сусільно-
сти і се в головна причина висліду останніх
парламентарів виборів в Німеччині. Се мни-
те німецьке вільнодумство підорвало здорового
національного духа в народі. Отсі сумні до-
свідів ювінна би і наша руска сусільність,
серед котрої також проявляють ся щораз го-
лосніші оклики мінімів вільнодумців і по-
ступовців, мати перед очима сї оклики, котрі
сегодня змогають до підкопання основ Церкви,
віри і духовенства під покришкою народного
прапора, поки описія не підорвуть і єго по-
ваги, не знищать народних почувань для міні-
мів єсесьмінного вільнодумства і поступу. I
у нас вже д-які часописи, брошюри, розвідки
нібито наукові, відчуті виголошувані у віль-
нодумніх, нібито поступових кружках впо-
люють мало-помалу серед нашої сусільності,
серед простолюдя, серед молодежі навіть

шкільної, серед жіночтва такі мінімі вільно-
думні і поступові погляди і засади і вже нині
можна замітити значний занепад народного
духа і почування, захітане засад віри і мораль-
ності, що може довести до поважного розла-
ду і розстрою в нашій сусільності. Нехай же
сей чужий, сумний досвід буде в тамці на-
шої сусільності і стане для неї поукою, що
би можна відвернути лих се від народу, по-
ки час

† Др. Альфред Ебенгох

бувши міністер рільництва і горішньо-ав-
стрійський маршалок, оден з найвизначнішіх
представників і провідників катол. табору ні-
мецького, умер вчера у Відні в 57 році життя.
Член консервативного сторонництва, котрого
провідниками були такі мужі, як гр. Гоген-
варт, бар. Діпалві, бар. Фукс і ін. приступив
він опіслі із своїми товаришами в першім
народнім парламенті до злуги з христ. сусі-
сторонництвом як горячий приятель і при-
хильник хр.-сусі. реформи великого Людегера
і остав вірним сїй ідеї, аж поки тяжка недуга
не приневолила єго минувшої осені, хоч був
звін вибраний до другого народного парля-
менту, усунути ся з політичного життя. Не
тільки єго пристілі і сторонники, але й пра-
тивники цінували єго як одну з найвизначнішіх
сил парламентарів і як справедливого австр. державника. Імя єго звязане тісно з у-
сіми змаганнями до відродження і обнови христи-
янського життя і духа в Австрії і остане всім
у вічній памяті.

Уроджений в Брегенці в 1855 р. був
сином тамошнього спедітора, а осігнувшись по-
скінчено наук степень доктора прав, став ад-
вокатувати, але вже в 1888 р. вибрано єго
послом до держ. ради, а описія і до гор. австр.
сойму і в тих становищах оставав він аж до
осені 1911, а в тім часі заняв також стано-
віще гор. австр. маршалка а відтак міністра
рільництва де Ґозічав вельми хосену діяль-

він ще в р. 1833 першу літературну збірку, в
якій поміщено 14 віршів. Збірку тую названо

„Син Русі“.

В першім віршику накликував Маркіян
своїх товаришів, щоб поданали собі руки і
покинули завість та сішили в сердечні злу-
”кръзъ тъмаві мраки“ до ясного сонця:

Разом, разом! кто сил має,
Гонїть з Русю мраки тъмаві, —
Зависть най вас не соняє,
Разом к съвітлу, други живаві.

Товариш Маркіяна, що підписав ся бук-
вами О Г., так само вживав товаришів до
циєї дружби і до праці над рідною літера-
турою.

Вірши інших авторів не мали ніякої вар-
тості, а мова збірок також була слабо вироб-
лена і не чисто народна. Крім того, збірка
мала богато слів, а мало гадок і з артистич-
ного боку не могла віддергати критики. Але
благословити єї треба, як перший збірний про-
яв народної думки, як доказ широї охоти
через літературу добути рідний народ з у-
падку.

Перший початок був зроблений, Шашке-
вич ішов далі. Він рішив ся зі своєю ідеєю
переступити поріг греко-католицької духовної
семінарії у Львові і вийти в світ.

Уложив другу збірку п. з. „Зоря“, писем-
це присвячене рускому языку і подав єї до
цензуру.

Зерно тої книжки творили народні наші
поезії, дальше йшла розвідка про Богдана
Хмельницького, жартовливі вірші в котрім
парохіяни жалують ся на священника нової
дати, який їх давніх звичаїв не хоче держати
ся (мабуть стих зложений за кордоном при
кінці 18. в

ність. Після уступлення з міністерства прина волила єго важка недуга усунути ся з при людного життя.

Покійник поглишив також поважну спадщину літературну а іменно політ. суспільні розвідки і драмат. твори.

Брав він також живу участь в житті і руху катол. студентства і займав в тім про- відне становище.

В нім втратила катол. Церква вірного і трудящого сина, христ. сусп. сторонництво визначного провідника, австр. парламент знаменитого робітника. Нехай єму земля пером і вічна пам'ять серед християнської суспільності!

Народна робота на християнсько-католицькій основі.

(Конець).

Задачею нашої інтелігенції, писав съвіщеник з провінції, есть: добти про релігійно-моральні, народні і економічні справи народу руского в Галичині, особливож про справи руских селян і міщан, на основах християнських". В цих словах не містить ся чайже зрада нашого руского народу?! Хибаж добти про християнську релігію, старати ся о єї укріпленні між нашим народом, примінені домашнього й суспільного життя і ладу до неї — се зрада нашого народу? се підриване наших ідеалів та знищєна наших національних съятощів?! В такім разі може би нам було най-лучше вернутися до наших праਪрадідів, від-черкнути ся від прочної культурної Европи та завести первобитне розвищаке життя номадів!.. А може — може невірство, безбожність, богохульство, масонство спасе Русь?!

Не маємо і найменшого наміру вести спори чисто богословські, однак скажемо тут се, що бачимо на наші власні очі майже що дні.

В душі і серцю нашого простолюдина ще хвалити Бога заховала ся пламенна віра в Бога, прото хотіть хто хапає ся супротив него кличів невірства і ним хоче ущасливити по своєму Русь, нарід відвітрає ся від него. От чому то змагання наших молодих, зачадженіх громов лінчують ся звичайно без успіху серед народа. Навіть ті, що на ріжкі способи, навіть в формі т. зв. етнографічних матеріалів(!) та фольклористики підривають віру та повагу духовенства, і ті нині міркують ся та госять: "лиші релігію на боці, не тиакимо єї, не мішаймо з політикою!!" Хотіть прото хотіли б съвіщенько при піддигненю нашого народу ужити того нечесного способу, то таки ним спасти Русь не зможемо, бо лишимо ся самі, опущені від тих, до котрих вибираємо ся. Сама отже конечність приневоляє нас станути кріпкою ногою на релігійній основі, оперти ся о се, що перестояло тисячі літ серед найбільших борб, гонення та переслідування, о се — що додавало народам силу, відваги в найбільших нещастях, охороняло їх від заглади, а держави від погибелі. Чи ж глядати нам за примірами?! Масно їх на нас самих! Чи же християнство хоронило Русь? чи не християнство ставило кріпким напінм заборолом в

Шашкевич промову по руски і зробив нео- таке сильне вражене, "що руский дух — по словам одного в присутніх — о сто проценті підніс ся. Пасторалісти дали собі слово про- повідувати по руски.

В 1835 видрукував Шашкевич Оду по причині съвітковання уродин царя Франца I, в народній українській мові, а се також вплинуло на скріплене народного духа серед піномців, які бачили, що хлопською мовою можна навіть монарха величити. Розуміючи вагу народної школи, владив був Шашкевич у спілці з деякими товаришами читанку для народних шкіл, але она що йно пізніше вийшла друком.

Виступав Маркіян також в обороні на- шого обряду і в обороні азбуки, бо коли Йо-сиф Лозинський подав гадку, що в наше письменство впровадити латинську азбуку, Шашкевич видав книжку п. з. "Азбука і абе-садіо", в котрій обстоював за кирилицею.

(Конець буде).

часів віків татарської та турецької неволі? чи сьв. хрест, що поборов півмісяць, не спас нас від загибелі? Чому ж би нині з того самого жерела не мали ми зачертити води живої при піддигненю нашого народу?

А може боїмо ся ми християнської морали або уважаємо її непотрібною в нашім домашнім і національнім житю? В такім разі держим ся тих хороших ліберальних принципів, що голосять вільну конкуренцію, свободу "законного" злочину, свободу запроданих переконань, свободу ложі й клевети, съвітість озлоблених амбіцій, та що хиба з такими додатками як вільна любов та вільний тероризм, або з такими політичними съедниками, як звісні атентати анархістів.

Одні доказують нашому народові се, що спасене до него прийде з заграниці тоді, коли він відпаде від кат. Церкви, одні вказують при тім на захід, другі на північ, інші толкують, що інтереси "національні" повинні передувати над інтересами віри та совісти, інші думають, що добром "католиком" може бути й відступник народний, та піддають нам погляди та ідеї, ктим совістний чоловік уже з самого огляду на людськість поклонити ся не може.

Нам за дорога наша народність, щоби ми з заложеніми руками, не сказавши і слова, могли мовчки прислухувати ся тим бесідам та позволяти на експерименти Ба, серед того страшного розладу, який в остатнім часі штучно витворено в нашій суспільноті, монігі наші чільні люди, боячи ся напасті, просто відтягнули ся від участі в роботі національної, бо місце поважної, розсудної та ходоної критики заняли розбурхані страсти, що їх ділкі люди бажають перещепити прямо між простий сільський і маломіщанський люд. Чи ж малу заслуగу покладе той невеличкий на тепер гурток людей звязаний тісно "Союзом", коли своїм розважним, тактовним поступованням утихомирити трохи сі страсти?

Ми знаємо се дуже добре, що нашим ворогам солию в очах ся ясно і точно определена в рамках католицизму наша національна робота. Они хотіли бы, щоби ми без ціли, не назначивши собі ані мети ані дороги до неї блукали ся, ідучи нераз за голосом одного та другого чоловіка, не розібравши ані его дальних намірів, ані стремлінь.

Мені здає ся, що деякі наші противники ворушать ся проти народної роботи на християнсько-катол. основі. Самі деякі народовці, люди широ віддані нашій народності, закидають нам, що ми позабули на наші ідеали давні та відрекли ся думки про Україну, котра прецінь не є "католицизмо". Наїбільшою хибою в нашій національній роботі є се, що ми часто забуваємо на се, що коло нас найближше коїть ся. Закріпощена Україна буде нас все живо обходити зі своєю щербатою долею. Алеж прецінь наша земля і наш нарід є єї частию, коли-отже ми широ та ревно трудимо ся у себе дома, тим самим трудимо ся і для ділости. Коли Україна, як здавна, була з нами злучена католицизмом, тоді між нами не було би той широкої межі, яка пині нас ще більше ділить. Наше съященство стояло би з собою в тісній лучності і несло би слова правди з далекі сторони, а часть его так велика не була би орудієм та жертвою російскій політики.

Знайдуть ся між нами і такі люди, котрі голосно скажуть, що католицизм несе на своїй хоругві космополітизм, для нашої же народності є він тим більше небезпечний, бо під єго проводом втискає ся до нашого обряду латиниці а до національності польщеної. Сей погляд в хибині, позбавлений всякої реальної основи. Коли колись під час боротьби релігійної надуживано католицизму чи до цілій личин чи вавіть державних, то деж і з чим такого не було? коли нині навіть загорільці надуживають той съятої ідеї, то що з того? Чи ж знайдемо оден однієїнський примір в історії кат. Церкви, котрій би був ясним доказом, що папи своїми розпорядками або поступками наставали на знищенні нашої нації і обряду? Ні! — що більше, они съміло ставали в нашій обороні. Чому ж проте маємо ми лякати ся католицизму.

Кажуть: католицизм нищить "автономію" нашої Церкви!! Господи, коли у нашій Церкви мала бы бути така "автономія" як в Румунії, в Сербії, Болгарії, Греції та між Временами то спасибі за ю. Самі найвищі достойники церковні там в незгоді з собою, обжаловують себе, скідають з престолів владичих, проклинають, замикають в монасти-

рях, поставляють на опорожнені столи владичі дрігих, звичайно тілько на то, щоби давні владики, злов знайшовши поплечників, котрі освободили ся з вязниці, вернули на своє да вже становище та прогнали своїх наслідників! Хибаж не знаємо подібних примірів і з історії нашої Церкви? хочби в історії єї зносин з патріархами?

"Католицизм не принес нам жадного хічна, лише шкоду" — тими словами дуже часто кидають нам в очі наші противники. Однак я не знаю, чи они говорять то на правду? Так же велика заслуга католицизму є в тім, що зумів піддигнути наше съященство, освітив его — як і всюди — правдивою наукою, поставив на переді та надав єму поважання і чести в цілій суспільноті. Досить лише поставити наше съященство побіч съященства православного в Росії, щоби побачити наглядно се добродійство, яке зробив для нас взагалі католицизм. Чому ж би прото в праці над піддигненем нашого народу не станути на кріпких основах католицизму, котрий нині в так тяжкі часи нужди, бідноти, ненависті кастової та класової з таємою съмілою певностю папськими єнцикліками та булями розвязувати найтежші питання суспільні? Зрештою ми не можемо допустити, щоби нам задля пропаганди яких ренегатів все заново кидали в очі закиди загальні, ми кріпко держали ся, держимо ся і будемо держати ся таєї св. віри, в котрій зродили ся, з тою надією, що она огриваючи нас при нашій національній роботі, заведе нас до бажаної цілі, то єн до правдивого піддигнення нашого народу в єго матеріальній моральній біді.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

Політичний огляд.

Заграниця.

Італійско-турецька війна. З Тріполітанії доносять про нові бої. В Добрук прийшло вчера рано між Італійцями і поодинокими ватагами та Турків та Арабів до перепалки; Турки вдарили карабіновим огнем на італійські кріости, та супроти енергічної відправи, даної італійською артилерією, мусіли пофнити ся.

Біла Бенггазі стала ся інший випадок. Італійська кіннота, що в окруженні артилерії вибрала ся на розвідини, зустріла ся з віддлом, зложеним з кількасот Бедуїнів. Прийшло до перепалки Ворог, відайши значні втрати, втік. По італійській стороні зранено лише 1 коня(1).

Ворохобня в Китаю. Манджурскі князі не хотять абдикувати. Надумали ся в останній хвилині, коли абдикаційний едикт вже був майже готовий і коли вадіяно ся проголошено абдикації.

Сей завзятий і ненадійний опір зміняє радикально положене в Китаю. Епільог китайської ворохобні не буде веселій, але скучаний.

Положене оборонців монархічного ладу, — накаль не лучить ся що сь ненадійно — зо-сім безвихідне. Проти Манджурсів станули не лише ворохобні війска, побільшувані з кождим днем втікачами з правителівських рядів, але й недавній ворог ворохобні Юаньшікай, клонить свої симпатії в сторону ворохобників в міру того, як они зближаються до Пекіну. Мимо сего династія заявила, що не думає абдикувати.

Тимчасом внутрі Китаю діють ся справи вінчані річи. До "Daily Telegraph-u" доносять з Пекіну, що в місті Мукдені виконано протягом останніх 5 днів 32 динамітних і револьверових замахів. Два члени постуцового створинства убили провідника міскої ради а політичних мотивів. За се переворотить правительство строгі ревізії і сповідь присуди смерті на людях, підозрілих о привалежність до ворохобників.

Ворохобники виявляють незвичайну рухливість. В північному Китаю запримічуся на-пружене, бо нарід жде абдикації. По найновішим донесеням відбували ся царські палати в Пекіні переговори з манджурскими та монгольськими князями. Перебіг переговорів був велично бурливий та й не дав ніякого висліду; пізніше відбували ся наради в домі Юаньшікая.

Японія мішає ся в китайські справи. В часі

найбільшого напруження в Китаю, підсував ся під китайські береги Японія, виславши свою флоту до Порт Артура, буцім то на зимові маневри. Однак загально згадують ся, що японська флота одержала бризак догляду над причалюванем китайських ворохобних кораблів. Замінне в сю хвилю особливе підозріння в симпатіях Японії до ворохобного руху. Кажуть, що всі члени китайського посольства в Токіо уступили власне ізза обявів симпатії від сторони Японії до ворохобників.

Заворушення в Португалії. В столиці португальської республіки, Лісbonі, вибух генеральний страйк гірничих робітників, злучених в робітничий синдикат. Страйкарі — різні соціялісти або одурманені соціялістичними ревунами посують ся в своїм запалі так далеко, що в ясний день кидають бомби на військо і на трамваєві вози (!). Склепи і театри позамікано.

Республиканці, усуваючи церковний і державний авторитет, переслідуючи жорстоко съявшеників і епископів, не осягнули бажаної цілі: вдоволення соціялістів, але застрили лише їх апетити. Робітник, лишений релігійності і моральності, підсичений соціялістичними заганками став звіром, бо як бачимо, не жахає ся навіть перед проливом крові. Португальські соціялісти звернули ся проти республиканців, немов стверджуючи проповідку: "Хто сіє вітер, той збирає бурю!"

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В четвер: руско-кат.: Макарія римо-кат.: Ігнатія еп. — В п'ятницю: руско-кат.: Євтимія преп.; римо-кат.: Марії Громи.

— В оборон

Посол Покровский ровираючи мотиви виділення Холмщини, сумніває ся, чи се правда, що в Холмщині є 30% православних руських, як про се запевнене урядова перепись. То не Москалі а Українці та й не православні але уніяни. яких совість насилювано цілими віками. Бесідник приводить пам'ятники і гуманістичні Василиянок, Макрини Мечиславської, яку умучено в тюрмі. Відчутує поазубчаний список 33 жертв русифікаційного фанатизму, з котрих частину побито, частину покалічено мордовано й убивано. Так поступовано з Василиянками-монахинями. Бесідник відчутує знов списи мордованих уніяни та закидав националістам, що чайже не їм бороти ся за свободу холмського люду. Гр. Бобринський, плакав над холмськими селянами у них у хаті, та я співати би, від коли у него ті слози, коли ми засвоємо, що як в Тульчині сікли російських мужиків, то граф не плакав, але з усьміхом покурував свою люльочку.

Український народ мусить бути відчайний сим двома послами-чужинцями, що в рішаючій хвилі пояснили вовчу любов гр. Бобринського і його прислужників до холмського населення. Вілкуха Холмщина — се засилуване національного права на самоозначення українською людності — се вкінці наруга над релігійними съвітами того народу, бо у вилученні Холмщині готова повторити ся мартирольські католицизму в перед 40 рік. Користати з вилученої Холмщини будуть галицькі русофили, яким отворяться поле легкого наживи при „навертанні“ унітів на православ'я і відплюванню „руської“ ідеї в новій губернії.

— Аматорські вистави на провінції. В Лежайську відограв дні 21. січня аматорський кружок читальні „Проськів“ „Тато на заручинах“ і „Не ходи Грицю“. Обі вистави випали дуже гарно, так що треба було представлені повто рити. Аматори відограли свої ролі знаменно. Найбільше одушевляючими були хорові і сольові співи, коло вивчення которых немало на труда ся п. Карповичева. Сими представленими дали тамошні Українці доказ великої посвята для народної справи. Народне життя розвивається ся там дуже гарно завдяки заходам і невтомимі праці п. Карповича; за єго почи ном чітальні приступить в весною до будови власного дому.

— Заяви підписів на австр. державну позичку в квоті 200 мільйонів корон скінчила ся онод в великим успіхом. Замість двісті мільйонів субскрібовано чотири рази тілько. В самім Львові зголосено заяв на близко 20 мільйонів корон. Галичина, видно, не така бідна, та на жаль, богацтва єї не в руках руських, а навіть не в польських, лише в жидівських.

— Організація католиків в Кракові. Дні 25. с. м. відбуло ся в Кракові уконститування польської „Католицької Ради“. Є се союз всіх католицьких краківських товариств, який має на цілі згідне ділане в справах, що інтересують католицький загал, відплюване і розвиване католицького духа у всіх кругах польської суспільності, а в разі потреби виступ в обороні віри, католицької Церкви і прилюдної моральної Предсідником „Католицької Ради“ є проф. др. Віхеркевич.

— Польські лікарі, а гігієнічно-лікарський зізд в Петербурзі. Польський комітет для міжнародних зіздів лікарів порішив, що польські лікарі не можуть брати участі в зізді і виставі суспільної гігієни і медичної, що має відбутися в маю с. р. в Петербурзі. Супроти цьковань російських чорносотенців і наших домашніх ренегатів проти української мови на зізді, найімовірніше, що й українські лікарі відкажуться від чести бути гостями петербурзького зізу.

— Заговор проти сербського короля. З Білгорода доносять, що викрито там новий заговор офіціарів, звернений проти короля. Спілка о фіціарів під назвою „Чорна рука“ складається переважно з молодших офіціарів, котрі брали участь в заговорі з 1903. р., якого жертвою упав король Александр і королева Драга. Новий заговор має на цілі усунути радикальну у праву і евентуально змусити короля до уступлення. „Чорна рука“ мала дотепер по своїй стороні наслідника престола. В останніх одинадцяти днях наслідник престола під впливом короля усунувся з сего союза. Справа ся, як предвиджується, може довести до кабінетового пересилання, а побоюються ся також і по важливих подій.

— Родина драма розіграла ся оноді вече ром в мешкані робітника Фел. Янковського

на львівськім передмістю, Замарстинові. Сей робітник від давшого часу налоговий панцир, пропивав все весь свій заробок. Критичного дня, коли Янковський продав і пропив з себе останні одягу, жінка ся доведена до розпuki, пробила її ножем в груди, ранячи її смертельно. Янковським занявся шпиталь а єго жінкою жандармерія.

— Вбивство биком і замерзлий на смерть. На ярмарок до мурваної Липецькї выбрав ся з поблизу села Липецькї долішної господар Курок в волом на продаж. А що давали єму за него менше, як жадав, бо лише 300 К, не хотічи бути покравдженім, забрав єму до дому. В дорозі несупокійне звірство почало кидатися і скакати, а що Курок затиснув сильно шнур в руках, на якім провадив вола і не міг втечі на бік, сильно потрученій впав на землю а розігнаний віл кинув ся на него, точущи єго завжто по грудах. На поміч нещасливцеві надбігли йдучі дорогою люди. Та ратунок був о стілько спізнений, що Курка видобуто вже сильно потоптаного і в безнадійнім стані поревезено до дому.

Рівночасно вертав сеї самой днини до Івкової, дохресного села, другий господар. А що сему удав ся ярмарок добре, а мороз був при тім сильний, вступив він з сусідами на одну і другу чарочку, от так, щоби розгрити замерзлі кости. В гуморі вертала веселла громада домів, лише що ноги не зачекували прямого шляху, а цілі съвіт гуляв в їх очах дуже скоро. Жертводобувач фундатор баховського пиру змучений і сонливий присів на шляху, може відпочати, а може підождати, аж появиться ся в круговороті голови єго хата. Товариши пішли дальше, а коли трохи протверезились і заваживши непрістиність свого товариша, повернули по него, підпитий господар переніс ся вже там „ідже ність болізві“.

— 3 сучасної техніки. З початком сего місяця розсажено при помочі величезної мінінапанії скали коло Сістини, над Адрійським морем, щоби добути каміння на нові будівлі в Тріесті, а передовсім на докінченні пристані Франц Йосифа. Міна сягала на 22 і пів метра в глубину гір, а складала ся з 17.000 кілограм стрільного пороху і 50 кг динаміту; запалювано єї електричною іскрою. Вибух міни спричинив відривання скали 75 м. високої, 25 м. широкої і майже 50 м. довгої, що дало поверх 100.000 кубічних метрів камня.

Вибухови, що був дуже інтересний і прямо імпонуючий, приглядало ся з кораблів на повним морю богато визначних достойніків, між котрими були присутні: намісник кн. Гогенльоге, шеф секції в міністерстві торгівлі Рідль, предсідник Деллес, кн. Турн і Таксіс і много інших. Роботи провадив інж. Оскар Шайбер, зять М. Йонаша, львівського банкера. В сім році має ся підложити ще дві або три міни такої самої менше більше величини.

— Велика розправа революціонерів. З Петербурга доносять: Виділ сенату приступав до розглядання справи вірменської партії революційної. Розправа буде проводити сенатор Кріптов. Обжаловані в 157 осіб, візовано 700 съвідків, а боронити буде 100 адвокатів. Обжаловують заступники прокураторів новочеркаської судової палати: Сергієв і Аксаков. Салю, в котрій має відбити ся розправа, треба буде перебудувати, щоби могла помістити таке велике число сторін, съвідків і оборонців.

— З почтового руху у Львові. В грудні минулого віддано у Львові 5 714.418 приватних листів непоручених, 7,672.513 переписних листків, 624.355 урядових листів непоручених 175.177 поручених листів, 2.358.439 посилок під опо яскою, 171.063 пересилок в пробками і 4.702.464 прямірн. часописій; разом всіх тих посилок 21.418.429, або денно три четвертини мільона. До Львова надійшло в грудні всего 1.971.690 посилок того рода, ся в 11 разів менше чим вислали зі Львова. Грошевих листів і пакетів вислано 93.768 а надійшло 199.627. Переказів вплачено на квоту 3,808.868 К, а виплачено 5,822.855 К. чеків щадничої каси почат. вплачено на 9,981.482 К, а виплачено 8,019.991 К. Знічайних вкладок щадної пошти вплачено на 73.664 К, а виплачено 68.470 К.

— Кріавий страйк. „Local Anzeiger“ дово сить з Діфердунген, що 500 Італійців, занятих в тамошніх залізничних фабриках, проголосили страйк. Коли прочі робітники не хотіли прилучити ся до страйку, Італійці виришили з червоними прапорами і музикою перед заряд фабрики і уладили так демонстрацію. Вило-

мили браму в будинку дирекції і почали стріляти до біор, з котрих урядники поутікали. Відтак збомбардували камінem цілій будинок. Візвано жандармерію і огневу сторо жу, котру Італійці принесли градом камінem і стрілів. Жандармерія ужila оружя, від чого погибли двох Італійців і оден Француз, який лише припадково найшов ся на місці розріхів, крім сего шість осіб тяжко ранених. Після сего Італійці дофнули ся, стріляючи в відвороті. Багато осіб арештовано.

— Арештоване дефравданта. Перед кількома тижнями утік з Тернополя адвокатський писар Станіслав Гавшилевич по здефравдованню на школу адм. Промінського кілька тисяч корон. Вчора донесли з Праги, що Гавшилевича там арештовано.

— Загадочне убийство. В Новоселиці на Буковині найдено оноді над гранічним потоком тіло около 24-літнього молодця. Тіло лежало в калюжі крові, а чого догадують ся що між убійником а убитим розіграва ся страшна борба. Дотеперішні доходження виказали, що убитий в товаристві провідника з австр. Но воселіці хотів критичного дня перейти російську границю. Чоловік, що супровожував убитого, візнав, що упав від кулі російського жовніра, який стрілив без попередного візвання „стій!“. Померший походив з Дельфі в Росії.

— Кріавий опір божевільного. З Монахова доносять: 40-літній урядник Штірнер мав бути відставлений дня 27. с. м. до заведення для божевільних. Коли прийшав по него віз, а до єго мешкання вішов лікар зі слугою, Штірнер стрілив до них два рази і скалічив тяжко слугу. Опісля забарикадував ся в своєм мешкані і через 6 годин відпускав до сеєї місії, стріляючи в револьвера. Вистріливши всі кулі, кинув ся з III. поверха і згинув на місці.

— Пішки з Амстердаму до Берліна. По півторамісячній блуканні зголосив ся у властій 31-літній міський урядник Гуго Міллер з Кенені коло Берліна, котрий спроневіривши на школу міста 1.300 марок, утік при ківці листонада м. р. і опинив ся аж в Амстердам, сплативши наперед приятелям що менші довги. Гуляще життя забрало у него і решту грошей. Маючи останніх 30 марок, попробував щастя в гру, однак і се програв. Та невдача так єго знеохотила, що затужив за рідним краєм і прятав трохи тижнів вернувшись в Амстердаму до Берліна пішки. Ішов як подорожний від господи до господи. Мимо стежного листа, який за ним вислано, хоч подавав всюди своє підписане ім'я, віхто єго не здергував. Прибувши на місце, зголосив ся добровільно на поліцію, звідки відставлено єго до суду.

Оповістки.

— Поминальне Богослужене за упокій душі бл. п. Володимира Барвінського, першого основника і редактора „Діла“ відбулося ся дня 2. с. т. лютня с. р. (в п'ятницю) в церкві О. О. Василя (ул. Жовківська) о год. 8 і пів рано, на котре запрошує — Родина.

— Репертуар руского театру у Львові. (Саля „Гвозді“, ул. Францішканська 7. Початок о год 7. вечером).

В середу дні 31. с. м. „Циганська любов“ оперета в 3 діях Ф. Легара.

В четвер 1. лютня „Сатана“ драма з життя Жидів в 5 діях з прольгом Якова Гордіві.

В п'ятницю 2. лютня „Травіята“ опера в 4 діях П. Вердія.

В суботу немає представлення.

В неділю 4. лютня по полуночі о год. 3 „За двома занячами“ комедія з міщенського життя в 4 діях М. Старіцкого; вечером о год. 7 1/2 „Паливода“ фарса в 4 діях зі співами і танцями Карпенка К. рого.

— Курс економічно-господарський. Товариство „Сільський Господар“ у Львові уладжує з днем 15. лютня с. р. 7-тижневий безплатний курс економічно-господарський для львівської інтелігенції без ріжниці полі і віку, а передовсім для студентів вищих шкіл і урядників наших економічних інституцій, з отсюю програмою: 15. лютня: др. Евг. Олесницкий: Інавгураційний виклад про потребу економічного образовання; др. Мих. Коцюба „Рільниче шкільництво в Галичині“. 16. лют.: проф. Ром. Залозецький: „Промислове шкільництво в Галичині“; 20. лют.: проф. Шухевич: „Домові промисли в Галичині“; 22. лют.: Я. Литвинович: „Рільничча кооперація з особливим узглідненем Га-

личини“, часть I; 23. лют.: Я. Литвинович: то само, часть II; 27. лют.: Ів. Петрушевич: „Торговля в Галичині“; 29. лют.: Іван Петрушевич: „Торговельне спільніцтво з особливим узглідненем галицьких обетавиць“; 1. марця: Іван Филипович: „Кредитова кооперація“; 5. мар.: Богдан Дуткевич: „Господарське значене закону о стоваришах заробково-господарських і закон в році 1906“; 7. мар.: Сид. Кузик: „Характер і видатність рільної господарки в Галичині ч. I“; 8. мар.: С. Кузик: то само, ч. II“; 12. мар.: Ник. Творедло: „Найновіші поступи в рільничій господарці“; 14. мар.: Ст. Онишкевич: „Рільничча асоціяція“; 15. мар.: Андрій Жук: „Класові противенства і коеоперація“; 19. мар.: Евг. Нагірний: „Будівельна кооперація і будівельний закон“; 21. мар.: Ярослав Колтунюк: „Розвиток, ціль і значене асекурації“; 22. мар.: Ан. Корнелія: „Економічне значене мілорадиції“; 26. мар.: о. Т. Войнаровський: „Економіч

маю. 250 примірників міні способніш печатати: затрачу менше гроша. Скільки заплачу за папір, печать і шшивку, цю сумму розділю на 250, і така буде ціна примірників. Хоч і дорога, та скоріше знайдення 250 купців на дорогий примірник, ніж 500 на дешевий. Коли ж думаете, що для молодіжі було б лучше, колиб дешево можна було купувати малоруського Шекспира, то я Вам передам право первого видання, от на якихъ кондиціяхъ.

1. Я виплачу половину кошту негайно, а другу половину нехай Шевченкове товариство підожде 12 місяців після виходу книжки.

2. Мою половину Ви вернете міні через 6 місяців по виході книги, а другу половину — через 12 місяців після того.

3. Який заробіток чи баріш буде від роспродажі 500 примірників, міні єго не треба.

4. Я передам Вам право зробити нову умову с паном Беднарським що до папіру в друку.

5. Корректуру держати мете Ви самі, не відступаю чи ні юти від моого манускрипту, а міні посылати мете тільки чистий аркуш.

6. На титуловім листку надрукуєте: „Ви дав Але. сандер Барвінський власним накладом.“ — Се треба для Вашої громадської взятості и для чого іншого. Тим и не кажіте нікому, що платити му я, а зробіте контракт, на своє імя. За мною ж не треба робити контракту. Я вишлю Вам свого часу гроші, а Ви заплатите Беднарському.

Коли б я, по Вашій раді, заходив ся коло „Братів“), то Шекспир, може б, и не перекладував ся б уже; а лучче нехай не буде на світі „Братів“, ніж малоруського Шекспира.

„Михайлова Чарнишена“ не бороню Вам перекладати и скорочувати по Вашій уподобі. Сам же не маю и не матиму часу до перегляду Вашого скорочення. Знаю добре, що Ви скоротите на користь, а не на вщербок вартості романа.

Ганна Барвінок також дає Вам право зірати до купи що печатали по малоруські. Тільки хотіла б поперечити и поправити де що в „Основі“ та не маємо дома „Основи“, а як будемо в Відні, то вона там усе погано згадає и, коли схочете, передаст Вам. Не зарекаєца вона ще й нове де що добавити, так що томик буде гарненький, и справді — дівчата почитували б її твори с користю що до смаку словесного, до почуття и до задумів своїх дівочьких. Велаку мати муть її сповідання вартості тим, що фантазія автора не ступила в них її ступня, не обираючись на речивистості; а кожне виразне слово просто така війната з народних уст.

По сій же мові та буйайте здорові; гуляйте та силу на зім'ю збріайте. Те, що Ви тепер робите, буде вічною підвальнюю справедливого народного будинка в Галичині.

Дякуючи обох Вас укупі зо мною за любе вітання, відклоняємося обом Вам гарненькю.

Щиро прихильний до Вас

П. Куліш.

Р. Б. 1881, місяця липця на 17 ий день с хутора Мотроновки.

Р. С. Пан Беднарський прислав міні пробку друку, та без акцентів чи ударення над словами.

Може б Шевченкова друкарня розробула акцентовані літери. Акцентувати мусимо ті слова, котрі вимовляються на Україні не так, як у Московщині, в Польщі и в самій Русі Червоній.

Глась воліющаго въ пустынѣ.

Додаток до листу 1881 липця 17.

Ой кияне, кияне, панове громадо!

Говіява**) ваша рада.

Коли б ви Семилітка шанували,

Поки світ сонця, вороги б Києва не

[дістали.

Объявив ся в вас русинів чоловік самб-цвіт, Ів. Булюй, и ви, то тим, то сим, зачинили и замкнули єго в фавстовську студію. Не хоче дихати одним повітрем из вами, своїми земляками, и троїть себе химичними газами.

Колиб и над вами, галицькими народо-любцями, не справдились слова: „Камень его-

же небрегоша зиждущє, той бысть во главу угла“.

Не заробив у вас Пуллю и того, щоб єму на листи відписувано. Схаменітесь! Ви же саласуєте, що ляхи вас тіснять. Так оттакою незгодою думаете проти ляхів устять?

Коли має Пуллю які хиби, то хо ж би в чому не схібив противлюючись на громадський майдан один однім, бес підмоги и бес поради?

Положіте на вагу єго хиби и єго заслути, тай червонійт перед ненародженими.

Чоловік ушкодив Вас, панове громадо, по вашому синедрионському рахуванню, на 50 кгульденів и 21 цент., а користі зробив вам и дітям вашим на 500.000 кгульденів; так ви єго зачинили, замкнули и мов того Сократа, готові струїти!

П. К.

LIV.

Послав я Вам рекомендований лист roste restante, та надписав не Tarnopol a Lemberg. Дак що знаєте, те й робіте.

Пишу там: що вже послав „Ромео та Джульєту“ панові Беднарському для I-го тома „Шекспірів Творів“, що печататиму 250 примірників а коли схочете печатати 500 так я заплачу, коли Ви приймете на себе видання и роспродажу в Галичині. Коли на се згодитесь, то я передам Вам право договоритись із п. Беднарським про папір и печати Ви поставите свою ціну примірникові etc. Tam 6 пунктів умови.

Щиро до Вас прихильний

П. Куліш.

1881, липця 19.***)

*) Повість „Браті“ розпочата в „Меті“. Ол. Б.

**) У З. о Ю. Р. се слово переміено, а треба б так було и печатати, колиб не рудеріє.

***) Місяця не означено, але з Мотронівки. — Ол. Б.

Телеграми

з дня 31. січня.

Відень. (ТКБ). Вчера о год. 2. по полуночі видано про стан здоровля гр. Ерентала такий бюлетин: Горячка уступила. Стан здоровля гр. Ерентала в такий, що нема потреби видавання дальших бюлетинів.

Цетінія. (ТКБ). Чорногорський король Николай вийшов з наймолодшим сином кн. Петром і міністром заграницьких справ Грегоріем via Котар до Петербурга, щоб зложити там першу візиту в характері короля Чорногори. Прибувши до Котару, вислав телеграму до пісаря Франц Йосифа з висловом живої симпатії і поважання для монарха.

Будапешт. Міністер-предсідник має розпочати переговори з опозицією відвідинами у Франца Кошута.

Рим. (ТКБ). „Tribuna“ доносить, що італійський парламент буде скликаний на день 22. лютня.

Господарські, промислові і торговельні вісти.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати про ціни збіжка і продуктів у Львові від 22. до 28. січня 1912.

за 50 кгл.

Пшениця	11.30—11.75	К
Жито	9.20—9.40	К
Ячмінь броварній	8.50—9.50	К
Ячмінь на пашу	8.25—8.50	К
Овес	8.50—8.80	К
Кукурудза	0.00—0.00	К
Гречка	7.00—7.50	К
Горох до вареня	12.00—13.20	К
Горох на пашу	8.80—9.25	К
Бобик	8.40—8.70	К
Конюшина червона	87.00—98.00	К
Конюшина біла	105—125	К
Конюшина шведска	80.00—95.00	К
Тимотка	67.00—77.00	К
Ріпак зимовий	14.00—15.00	К
Насінє конопл.	0.00—0.00	К
Хміль новий	348.00—365.00	К
Хміль старий	0.00—0.00	К

Бібліотека Університету Львівського

Університетська бібліотека

Університетська бібліотека